

XXXII.

Forslag til Rigsdagsbeslutning

i Anledning af

en under 31. Maj 1930 i Ankara (Angora) afsluttet Bosættelses-, Handels- og Skibsfartstraktat mellem Danmark og Tyrkiet med dertil hørende Slutprotokol.

(Af Udenrigsminister *P. Munch*).

Anmeldt i Folketinget og i Landstinget den 29. Oktober 1930.

Rigsdagen meddeler sit Samtykke til den under 31. Maj 1930 i Ankara (Angora) afsluttede Bosættelses-, Handels- og Skibsfartstraktat mellem Danmark og Tyrkiet med dertil hørende Slutprotokol.

Bemærkninger til foranstaaende Forslag.

Før Verdenskrigen hvilede det handelspolitiske Forhold mellem Danmark og Tyrkiet paa de saakaldte Kapitulationer, jfr. Traktaten af 14. Oktober 1756 med senere Tillæg. Ifølge disse Aftaler var Traktatforholdet vel formelt gensidigt, men paa en Række Punkter, f. Eks. i toldmæssig Henseende, var kun Tyrkiet bundet, og Kapitulationerne var faktisk ensidige i deres Virkning.

Umiddelbart efter Verdenskrigens Udbrud ophævede den tyrkiske Regering ensidigt Kapitulationerne, hvilket gav Anledning til Protester fra en Række Lande, deriblandt Danmark, men den tyrkiske Regering fastholdt sit Standpunkt, og Tyrkiets Indtræden i Krigen paa Centralmagternes Side medførte, i 1917, disse Magters Godkendelse af den skete Ophævelse.

Ved Sèvres-Fredstraktaten af 1920 blev Kapitulationsordningen genoprettet for saa vidt angik de handelspolitiske Forhold, hvorved de tyrkiske Toldsatser atter blev bundne, medens der skulde nedsættes en Kommission til Ordning af Jurisdiktionsforholdet. Systemskiftet i Tyrkiet, den kemalistiske Regerings Vægning ved at anerkende Sèvres-Traktaten og Tyrkiets heldige Stilling efter Afslutningen af Krigen med Grækenland medførte imidlertid en Nyordning ved Lausanne-Fredstraktaten af 24. Juli 1923 og de samtidig hermed afsluttede to Traktater, en Bosættelsestraktat og en Handelstraktat, mellem det britiske Rige, Frankrig, Grækenland, Italien, Japan, Rumænien og det serbisk-kroatisk-slovenske Kongerige paa den ene Side og Tyrkiet paa den anden Side. Ved disse Traktater aner-